

Praktijktoets voor bolrot in Narcis

Roselinde Duyvesteijn, Suzanne Breeuwsma, Peter Vreeburg, Maarten de Kock en Marjan de Boer
e-mail: Roselinde.Duyvesteijn@wur.nl

Probleem

Een gezond ogende partij narcissen kan na de bewaring toch aangetast zijn met bolrot. Terwijl vlak na de verwerking de zieke bollen al uit die partij zijn gezocht. De oorzaak hiervan is dat de schimmel die bolrot veroorzaakt (zie kader) niet zichtbaar (latent) aanwezig is in de bol. Tijdens het bewaren groeit de schimmel en ontwikkelen de bollen de symptomen van bolrot.

Bolrot

Bolrot in narcis wordt veroorzaakt door de schimmel *Fusarium oxysporum* f. sp. *narcissi*. De symptomen in een aangetaste bol zijn bruine rokken en bolbodem die uiteindelijk tot verdroging van de bol leiden. De schimmel dringt de bol binnen via de neus, de bolbodem of verwondingen.

Symptomen van bolrot in narcis

Snelle bolrot toets

Doel van dit project was om een makkelijke praktijktoets te ontwikkelen waarmee snel kan worden vastgesteld of in een partij narcissen latente bolrot zit. Op deze manier kan veel eerder de zieke van de gezonde partij worden gescheiden.

Algemeen advies voorkómen bolrot

- Ruime vruchtwisseling (min. 6 jaar)
- Bodemtemperatuur lager dan 12°C bij planten
- Voorkom beschadiging van de bol
- Droog de bol goed na elke verwerkingsstap
- Bewaar de bol goed droog
- Selecteer zo kort mogelijk voor planten
- Ontsmet de bol

Hoe?

Met de praktijktoets moet het "uitzielen" van de bol worden versneld (van 12 weken naar max. 6 weken). De bollen zijn gekneusd en vochtig weggelegd bij 25°C. Op deze manier moet de latente infectie sneller gaan uitgroeien. Na 3, 6 en 12 weken zijn telkens partijen bollen bekeken op bolrot.

Resultaten

Het is duidelijk dat de behandeling bolrot veroorzaakt. Na 3 weken is bijna 20% van de behandelde bollen ziek terwijl maar 1% van de onbehandelde bollen bolrot heeft (Tabel 1). Na 6 en 12 weken hebben de behandelde bollen eveneens een duidelijke toename van bolrot. Tegen de verwachting in werd in de controle behandeling (onbehandeld) na 12 weken maar 4% zieke bollen gevonden. Dit percentage had minimaal 20% moeten zijn. Er zijn twee mogelijke verklaringen. Een mogelijkheid is dat de latente bolrot in de onbehandelde bollen nog niet te zien is? Of het merendeel van de zieke bollen die behandeld zijn is veroorzaakt door behandeling zelf. Extra onderzoek is noodzakelijk voor goede praktijktoets

Tabel 1. Percentage bolrot in praktijktoets.

weken	Onbehandeld (normaal uitzielen)	Behandeld (gekneusd en vochtig weggelegd)
3	1%	19%
6	3%	28%
12	4%	39%

Zit er nog latente bolrot in?

Besmetting door behandeling?